A°. 1835. N°. 67.

DONDERDAG DEN 20sten AUGUSTUS.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 17den dezer, de Nd. Am. Brik *Ceres*, Kapt. Franklin Kendall, van Boston.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

(*Uittreksels uit de Hollandsche Couranten tot en met 25 Junij 1835.*)

NEDERLANDEN.

BREDA, 17 *Junij.* Het *Journal des Debats* behelst een tweetal berigten van de Spaansche grenzen uit de *Phara* van Baijonne en het *Memorial des Pyrenées*, beide van den 9den mede, en alles behalve gunstig luidende voor de zaak der Koningin. Behalve het reeds bekende vindt men daarin vermeld, dat *Zumala Carraguy* bij een bevel van den 3den, naar alle plaatsen in Navarra gezonden, alle manschappen van 17 tot 40 jaren onder de wapenen ten dienste van don *Carlos* heeft geroepen. Die zich wilden vervangen laten, waren gehouden 10 oncen goud (850 fr.) te betalen. Men rekende dat door dien maatregel binnen kort het karlistisch leger nog met 17,000 man zou versterkt worden.

Voorts leest men in deze berigten: »Het garnizoen van Villafranca heeft na een tiendaagsch bombardement en eene dappere verdediging zich tot de overgave genood zaakt gezien; de meeste der soldaten hebben zich onder de vanen van don *Carlos* geschaard. *Espartero* die de plaats had willen te hulp komen met 2000 man, heeft zich op het oogenblik van 't gevecht van het grootste deel der zijnen verlaten gezien, en met moeite met het overschot Pampeluna kunnen bereiken.

»De Christinos hebben Elisendo, Urdach, Irun, Vergara en Tolosa ontruimd; al deze plaatsen zullen waarschijnlijk door de karlisten worden bezet. Te Bilbao verwacht men elk oogenblik eenen aanval; Vittoria moet ontruimd worden. De eenige plaatsen waar men sterke garnizoenen zal laten zijn St. Sebastiaan en Pampeluna. Voor zijnen aftogt van laatstgenoemde plaats heeft *Valdez* eene zamenzwering onder de ingezetenen ontdekt, welke ten doel had de stad aan don *Carlos* in handen te leveren. Er hebben vele arrestatien plaats gehad."

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, 20 *Junij.* Extract uit een Artikel van de laatste *Edingburgh Review*, onder den titel: *over de naderende Komeet.*

Wij kunnen niet eindigen, zonder iets over den ingebeelden invloed, aan kometen toegeschreven, aan te halen, te meer daar, niettegenstaande de algemeene verlichting van onzen tijd, er nog verkeerde denkbeelden ten dien opzigte bestaan. — Een van de meest algemeene gevolgen, aan die ligchamen toegeschreven, is een invloed op de luchtgesteldheid van onze jaargetijden. — Het zoude gemakkelijk zijn, deze dwaling tegen te spreken, door uit algemeene natuurkundige grondbeginsels aan te toonen, dat er geene reden hoegenaamd bestaat, waarom eene komeet een' dergelijken invloed zoude voortbrengen, — maar het zal misschien meer afdoende zijn, deze dwaling door daadzaken te wederleggen. De Heer Arago heeft eene tafel opgesteld, waarin hij in eene kolom de luchtgesteldheid te Parijs voor ieder jaar van 1735 tot 1831, en daarentegen het getal der kometen met derzelver grootheid en de jaren waarin zij voorkomen, opgegeven heeft. — De uitslag hiervan is, dat geene overeenkomst hoegenaamd tusschen de luchtgesteldheid en het getal of de uiterlijke vertooning der kometen op te merken is. — Bij voorbeeld, ofschoon in 1737 twee kometen zigtbaar waren, was de luchtgesteldheid over het algemeen genomen, lager dan die van voorgaande jaren, gedurende welke geene kometen verschenen zijn. — In het jaar 1765, gedurende hetwelk geen komeet zich vertoond heeft, is de hitte grooter geweest dan in 1766, wanneer twee kometen verschenen zijn. — In het jaar 1775, toen er geene kometen gezien zijn, was de hitte grooter dan in 1780, hetwelk door het verschijnen van twee kometen gekenmerkt was. — En de luchtsgesteldheid was nog lager in het jaar 1785, toen twee kometen zich vertoond hebben, terwijl de luchtgesteldheid daarentegen in het jaar 1781, hetwelk ook door de verschijning van twee kometen gekenmerkt was, nog hooger was. — Deze kwestie wegens de veronderstelde betrekking tusschen de luchtgesteldheid en de verschijning van kometen is door den Heer Arago grondig onderzocht geworden. Niet alleen heeft hij de algemeene luchtsgesteldheid, maar ook eene tafel der jaren van de strengste koude, — van die, waarin de Seine toegevroren was, alsmede der jaren, wanneer de grootste hitte geheerscht heeft, opgegeven, en daardoor aangewezen, dat de overeenkomende verschijning van kometen verschild heeft, zonder eenig verband hoegenaamd met die veranderingen in de luchtsgesteldheid.

Wij hadden gehoopt, dat de dwaze verbeelding wegens den invloed, aan kometen toegeschreven, ten minste in de tegenwoordige meer verlichte tijden zich beperkt zoude hebben tot natuurlijke uitwerkingen, waarin men door onwetendheid zoude kunnen geraken. Maar wij hebben dezer dagen personen aangetroffen, zelfs in de hoogere kringen der maatschappij, ja die eenig letterkundig beroep bekleeden, — en dat in Engeland, die alle de ziekten, zoo wel plaatselijk als algemeen, waarmede sedert het begin van het Christendom, niet alleen het menschelijk maar ook het dierlijk geslacht gekweld zijn, aan den invloed van kometen hebben toegeschreven.

De prachtige komeet van 1811 is op het vasteland als de onmiddelijke oorzaak van den rijken wijnoogst van dat jaar aangezien, en het voortbrengsel daarvan wordt de *komeet wijn* genaamd; maar in Engeland zijn nog meer buitensporige uitwerkselen aan die komeet toegeschreven. — In een maandwerk, *the Gentlemans magazine* genaamd, in het jaar 1818 uitgegeven, — werd verzekerd, dat de invloed derzelve eenen zachten winter een vochtig voorjaar, en eenen kouden zomer voortgebragt heeft, — dat er niet genoegzaam zonneschijn was, om de vruchten der aarde tot rijpheid te brengen, nogtans (zoo groot was de invloed der komeet) dat de oogst overvloedig was — en eenige soorten van vruchten, zoo als meloenen en vijgen, niet alleen overvloedig, maar te gelijk voortreffelijk in smaak waren; dat wespen zeer weinig gezien werden; dat vliegen blind werden en zeer vroeg gestorven zijn; dat in de streken nabij Londen talrijke voorbeelden zich opgedaan hebben van vrouwen, die tweelingen voortgebragt hebben, en dat zelfs, in een geval, de vrouw van een schoenmaker van vier kinderen te gelijk verlost is.

In het jaar 1829 is zelfs een werk over de epidemische ziekten door eenen Engelschen geneeskondige uitgegeven, waarin niet alleen ligchaams-ongesteldheden, maar aardbevingen, vulkanische uitbarstingen, beroeringen in den dampkring, hagel, regen, sneeuw, overstroomingen, droogte, hongersnood, — wolken van muggen en van sprinkhanen, alle aan den invloed van kometen toegeschreven worden; en, om de kroon op zijn werk, vol van buitensporige dwaasheid te zetten, beweert hij, dat de verschijning van de komeet in het jaar 1688 alle de katten in Westphalen ziek gemaakt heeft. »Ik had gewenscht," schrijft de Heer Arago, »voor de eer van onze hedendaagsche Wijsbegeerte, dat het niet noodig ware geweest, om met ernst op zulke dwaasheden acht te slaan, maar ik heb ondervonden, dat eenige wederlegging derzelve gansch niet onnoodig is, en dat de voorstanders van den invloed der kometen niet gering in getal zijn. Indien wij aandachtig toeluisteren, wanneer wij ons, in hetgeen bij voorkeur *la Bonne Societé* genoemd wordt, bevinden en hooren hetgeen wegens de aannaderende komeet gezegd wordt, zullen wij ons weinig kunnen beroemen over die verspreiding van algemeene kennis, hetwelk door vele verklaard wordt, het onderscheidings of kenteeken der tegenwoordige eeuw te zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 *Junij.* Te Epinal heeft de luitenant-kolonel van het 8e regiment dragonders zijnen kollonel tot een tweegevecht uitgedaagd en denzelven eene gevaarlijke wond toegebragt. De minister van oorlog heeft zijn hooggaand ongenoegen over dit verbreken van de beginselen der krijgstucht, bij eene dagorde, te kennen gegeven, en verkondigd, dat de luitenant kollonel, die zijn meerderen heeft uitgedaagd en gewond, voor een krijgsraad zal worden vervolgd; — dat de kollonel die de uitdaging heeft aangenomen, van zijn commando zal worden ontzegd, en dat de getuigen met streng arrest zullen worden gestraft.

Den 19den. Het *Journal des Débats* bevat het volgende:

Wij zouden eene meer plegtige, meer krachtdadige interventie gewenscht hebben, dit bekennen wij; maar God behoede dat wij, uit spijt van niet de door ons verlangde openlijke en ontzagwekkende interventie te hebben verkregen, niet ook de zijdelingsche welke de Gouvernementen van Frankrijk en Engeland hebben aangenomen, met onze wenschen zouden vergezellen! Niemand meer dan wij haakt naar haren gunstigen uitslag; want, wat wij vóór alles willen ontwijken, wat wij uit alle magt van ons stooten, is eene restauratie in Spanje. Op welke wijze dit onheil ook voorkomen en hoe ook de overwinning der Koningin Isabella verzekerd worde, zullen wij tevrede zijn. Wij hebben geene stijfhoofdigheid, geene hoegenaamd stelselliefde. De erkende medewerking van het Gouvernement scheen ons de verkieslijkste omdat zij de krachtdadigste was; de medewerking van Fransche, Engelsche en Belgische vrijwilligers komt ons ook nog goed voor, en wij hopen dat zij mege beslissend zijn.

Eene spoedige beslissing is het voorwerp van alle onze wenschen, en niet slechts is zij dit, omdat de oorlog, indien hij zich verlengt, voor de menschheid alle soort van onheil na zich sleept; niet slechts om-

dat onze Pyreneen-departementen en onze inwoerhandel in Spanje aanmerkelijke verliezen lijden. Ons drijft tot het wenschen eener spoedige beslissing nog eene andere beweegreden: zij is deze, dat indien de oorlog van langen duur is, het uitgemaakt zeker zal zijn, dat hij niet door Spanje alleen wordt gevoerd en onderhouden; dat men zal kunnen besluiten dat Spanje eene soort van strijdperk is, waarin Europa hare geschillen beslecht, waar henen alle partijen en alle begrippen beurtelings hunne kampvechters zenden.

Een zoodanige kampstrijd zoude niets in zich hebben dat ons zoude kunnen doen vreezen; en indien Europa geschillen te beslechten heeft, verlangen wij niets liever dan ze in een algemeen goedgestemde strijdkamp te zien uitmaken, zoodat de vrede van het overige van Europa tegen dien plaatselijken oorlog opwege. Maar wat ons ontrust, is een zoodanig strijdperk achter ons; in stede van vóór ons te hebben. Plaats het besloten kamp aan de oevers van Maas of Rijn, en wij zullen er ons niet meer over bekommeren, omdat wij alsdan, van den kant van het zuiden in rust zijnde, alle onze oplettendheid naar het noorden kunnen rigten. Maar, indien de geschillen in het zuiden worden beslecht, zijn wij er niet te minder om verpligt, ons aan den kant van het noorden in staat van waarneming en waakzorg te stellen. Spanje is derhalve voor ons het slechtste strijdperk, hetwelk Europa zich verkiezen kan, want indien de oorlog van Navrrra en Biscaye, ophoudende burgerkrijg te zijn, eene voorstelling wier der Europesche oneenigheden, zoude Frankrijk tusschen het noorden en het zuiden als tusschen twee vuren in de asch zetten; het zoude niet meer het Frankrijk van Lodewijk XIII en van Lodewijk XIV, het zoude het Frankrijk onder de Valois zijn.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 14 *Junij*. Uit Rome schrijft men van den 3den Junij, dat men aldaar uit Parijs met een courrier, die de reis in vijf en een' halven dag afgelegd had, de tijding had bekomen van de aanvraag der Spaansche koningin aan het fransch kabinet om gewapende bijstand. Schoon men reeds door de jongste gebeurtenissen daarop voorbereid was, maakte het berigt zelve toch een' onaangenamen indruk, dewijl men voor de betrekking van den Heiligen Stoel met Spanje bij eene gewapende tusschenkomst vele nadeelen vreesde, en de gevolgen onberekenbaar achte die zulk een stap voor Frankrijk, zelfs voor geheel Europa kon na zich slepen. Men twijfelde echter nog aan eene regtstreeksche interventie.

Den 16den. Het *Journal de Smyrne* deelt berigten uit Alexandrie van den 1sten Mei mede. In deze stad was de ziekte onder de Arabieren steeds afnemende, doch nam daarentegen onder de Franken en Grieken toe. De jongste berigten uit Cairo waren afgrijselijk; het getal der dagelijksche offers was tot 2000 geklommen; bij menschen geheugen had de pest zoo vreesselijk niet gewoed; alle deelen der stad en alle klassen der bevolking waren hare prooi; de grootste verslagenheid heerschte algemeen Alle tusschen Alexandrie en Cairo gelegen dorpen en vlekken waren bijna uitgestorven. In de stad Demanhur waren 150 inwoners overgebleven; te Menuf stierf drie vierde deel der bevolking. De pest had zelfs, hetgeen men nog niet ondervonden had, de arabische stammen der woestijn aangetast en was nu ook in onderscheidene dorpen van Opper Egipte doorgedrongen.— Met de staatkunde hield men zich onder deze treurige omstandigheden weinig bezig, evenmin ging er in den handel veel om. Den 27sten April was te Alexandrie een der drie op werf staande liniesschepen te water gelaten. Den 26sten was de Engelsche stoomboot van Maltha met brieven en depeches voor de Oost-Indien aangekomen, werwaarts de dienst thans bepaald geregeld was.

ADVERTISSEMENTEN.

PARAMARIBO *den* 5 *Augustus* 1835.

35215) Den 29 Julij ll., aan Boord Z. M. Brik *Pegazus*, ter hoogte van de Gouvernements trap, opgehaald zijnde een *BLIND-ANKER* zonder Stok, naar gissing zwaar 600 Nederlandsche ponden, thans liggende ter zijde van genoemde Trap.

Zoo wordt, wie daarop regt van eigendom vermeend te hebben, uitgenoodigd, daarvan vóór- of op ultimo dezer maand, kennis te geven aan

Den Havenmeester,
R. H. ESSER.

3de Advertentie.

PARAMARIBO *den* 19 *Augustus* 1835.

(34355) Geen eigenaar zich hebbende opgedaan van het *ANKER*, *op den 4den Junij ll.*, opgehaald aan Boord Z. M. Brik *Pegazus*, geadverteerd in de Couranten ter dezer Drukkerij, gedurende dit jaar, uitgegeven onder No. 59, 61 en 63; zoo zal hetzelve, liggende ter zijde van de Waag, *op Vrijdag e. k.*, des voordemiddags, door- en ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, publiek verkocht worden.

De Havenmeester,
R. H. ESSER.

(33394) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 21 Augustus 1835, des voormiddags ten *negen uren*, ter Kastelenije van gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Slaven genaamd *Albertina*, *Elisabeth* en *Eduard*; aankomende den Boedel wijlen MACHIEL ANTON WOLFF.

Paramaribo den 15 *Augustus* 1835.
R. GOLLENSTEDE.
Exploicteur.

(33395) Aan belanghebbenden, wordt mits deze kennis gegeven, dat zich aan het Departement der *Nieuwe Wees- Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer*, heeft geadresseerd: J. DE JAGER Ez., als speciaal Gemagtigden van HENDRIK NIJHOFF c. s. te *Amsterdam*; verzoekende de overgave van de helft in de Plantagie *Nieuw Mocca*, aankomende de Erven wijlen FREDERIK CRAMER; en op welk adres, door de Commissie tot de Zaken van voormeld Departement, over *zes* weken, na dato dezes, zoodanige dispositie zal genomen worden, als dezelve zal noodig oodeelen.

Paramaribo den 17 *Augustus* 1835.
De Scriba bij de Commissie,
R. GOLLENSTEDE,

(33368) Aan belanghebbenden wordt mits deze kennis gegeven, dat zich aan het Departement der *Nieuwe Wees- Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer*, hebben geadresseerd: DANIEL CORONEL als Generale Gemagtigde van CAROLINA JOHANNA COOMAN en de Kurator en Weester ten behoeven van LISETTE van COOMAN; verzoekende de overgave van den Boedel van wijlen CHRISTOFFEL COOMAN, ieder voor de geregte helft; en op welk adres; door de Commissie tot de Zaken van voormeld Departement, over *zes* weken, na dato dezes, zoodanige dispositie zal genomen worden, als dezelve zal noodig oordeelen.

Paramaribo den 17 *Augustus* 1835.
De Scriba bij de Commissie,
R. GOLLENSTEDE.

(35198) De KURATOR en WEESMEESTER der *Nieuwe Wees- Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer dezer Kolonie*, zal op Vrijdag den 28sten dezer, des namiddags ten *vier* uren, ter voorschreve Kamer, door den Vendumeester S. F. FLU, publiek doen verkoopen:

MEUBELAIRE GOEDEREN, MANS KLEEDEREN enz. enz., aankomende de Boedels PIETER TADSEN, J. C. F. SANDERS, STEPHANUS TUFFENER, HENDRIK JOHANNES MIDWOUDE, en JOSEPH MACHIELSE SALOMONS.

Als mede de Slavin *Sabana*, aankomende de laatstgemelden Boedel.

Paramaribo den 19 *Augustus* 1835.
C. A. FISCO,
2de Commies.

De Commissie ter inzameling van Penningen, ten behoeve van het Fonds ter oprigting van den JAN VAN SPEIJK'S TOREN te EGMOND *aan Zee*, hare taak hebbende volbragt, zoo dat zij in de verleden maand, hare rekening finaal, aan *het Bestuur van het Collegie ZEEMANSHOOP te Amsterdam*, heeft kunnen toezenden, heeft het genoegen van dezelve rekening, bij deze, aan het Publiek mededeeling te doen.

De inzameling heeft bedragen de som van *f* 2932-54.

Af:

Aan de Drukkers, de Erven BRINK en de Erven FUCHS, Advertentien in hunne Couranten	*f* 13-50.	
» Papier tot de inschrijvingsbilletten en de quitantien,	15-00.	
NB. De Drukker J. J. ENGELBRECHT heeft de goedheid gehad, ruim 1500 Circulaires en de quitantien der Commissie, *gratis* te drukken.		
» J. C. HIJMANS, voor het rondbrengen en terughalen der circulaires en het innen der penningen	» 451-79.	
		» 480-29.
Rest		*f* 2452-25.

welk laatstgenoemde bedrag, in twee remises, namelijk *f* 1900 in 1832, en *f* 552-25 in Julij jl., naar het Vaderland is overgemaakt.

De Commissie brengt haren hartelijken dank toe, aan ieder die bijgedragen heeft tot deze inzameling, wier aanzienlijkheid, de gezindheid der Kolonisten ten aanzien van het Moederland, alweder zoo duidelijk doet kennen, en aldaar zeker, met welgevallen zal worden opgemerkt.

Paramaribo den 17 *Augustus* 1835.
Namens de Commissie voornoemd,
EGBERT VAN EMDEN.

(34363) Wordt op voldoende securiteit en tegens behoorlijke *Interessen* aangeboden, de Som van *DRIE DUIZEND GULDEN*, door

J. C. F. WALTHER qq.
Paramaribo den 20 *Augustus* 1835.

(34361) Aanstaande Vrijdag den 21sten dezer, des namiddags 4 uren, publieke verkooping door- en ten huize van den Vendumeester M. A KEIJSER, van de Houtgronden *DE VIER KINDEREN*, *KONINGSBERGEN* en *GAGE D'AMOUR*, gelegen in *Para*; — als mede het *ERF* en daarop staande *LOOTS* en *KEUKEN*, gelegen alhier aan *Paramaribo*, aan de *Waterkant*; allen aankomende den Boedel wijlen Vrouwe A. M. PAPOT Wed. Mr. D. BUTTNER.

Paramaribo den 17 *Augustus* 1835.
J. L. KARSSEBOOM qq. c. s.

(35201) Bij inschrijving wordt te koop aangeboden, (het hoogste bod goedgekeurd wordende),

P. m. 6500 ℔ heele witte bast } KOFFIJ,
» » 2500 » » zwarte »
» » 1000 » gebroken

van de Plantaadje *Nieuw Meerzorg*.

Waarvan de monsters voorhanden zijn ten huize van den ondergeteekenden, alwaar de inschrijvings-billetten zullen worden aangenomen tot Woensdag den 26sten dezer des voormiddags ten *elf* uren, wanneer dezelve ten overstaan van den Heere President van de Commissie tot de Zaken der Wees- Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer, zullen worden geopend.

De Kooper zal voor ieder ledige baal *f* 1:10, hebben te vergoeden.

Paramaribo den 19 *Augustus* 1835.
CHs. LIONARONS qq. c. s.

(33386) De ondergeteekende adverteerd bij deze, dat de door hem gepasseerde *Procuratie* op den Heer D. J. LOBO Mz., *op heden* is ingetrokken.

Paramaribo den 19 *Augustus* 1835.
ABm. PEREIRA.

(35213. Te bekomen bij D. J. LOTH: *EXTRAIT D'ABSINTHE de la Fabrique D'AUGUSTE MATTHIEU de Neufchatel*, QUALITÉ SUPÉRIEURE.

(35200) De minderjarige JOHANNA CAROLINA KLEIN vertrekt.

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.